

Reagálás: Napló, 1996.05.22. k.u.k.: Magyar etüdök

Töprengés egy Írástudó feltevéseiről

Régebben, az 1989–1990-es évek tájékán sok fejtörést okozott nekem, mi lehet az oka annak, hogy régi barátok – itt elsősorban az SZDSZ és az MDF szellemi arculatát meghatározó értelmiségiekre gondolok – minden átmenet nélkül „egymás torkának estek”.

Évtizedes barátságok fordultak ki sarkaikból, s kártyavárként omlottak össze.

Úgy tűnt, mintha egy láthatatlan óriás abban lenné féltelen örömet, hogy a közösen ültetett és féltve gondozott fákat tövestől csavarva ki helyükből úttörőszokot építsen az éppen hogy sarjadó, de tőlünk ma is több fényévnyi távolságra lévő demokráciának. A torlasz egyre magasodott.

S az áldatlan torzalkodás áldozatai, a magukra hagyott fák, néma felkiáltójelként meredtek közéletünk babiloni egére.

Aztán eljött az 1994-es esztendő, amit sokan neveznek egy újabb politikai földcsuszamlás évének. Hisz az 1990 előtt uralkodó politikai elit új kontórsbe öltöztetve ismét régi pompájában tűndökölt.

Bár a kállai kettőst a táncparketten kivételesen nem egyedül járja. Újdonsült és 1990-ben magát még antikommunistának valló táncpartnere a vonakodó, pironkodó Szabad(köz) Demokraták Szövetsége.

Bizony, nem lett volna könnyű feladat elvi okokra hivatkozva a régi ellenfél által felkínált kormányzati lehetőséget visszautasítani.

Nem kis kockázatot vállalva ezáltal, mivel a Horn-kabinet rájuk csupán a statisztia szerepét osztotta ki.

Ezt a kérdést, illetve a Duna Televízió mai helyzetét taglalja a Népszabadság szeptember 21-i számában **Eörsi István**.

Többek között ezt írja:

„A tanácsadó testület tehát behuppant Horn Gyula serpenyőjébe, és a másik serpenyőbe, attól tartok, csak jámbor óhajok hullajthatók. Példának hadd hozzam fel a miniszterelnök egyik újabb meg-

lepetését. Bejelentette hipp-hopp, hogy a Duna TV megőrizi önállóságát. Előtte tárgyalt Csoóri Sándorral. Mit ígérhetett ezért Csoóri cserébe? Csak feltételezni lehet, hogy az új kormánnyal szemben bizalmatlan nemzetiségi vezetők lecsillapítását. Na már most: mit szól ehhez a senkivel előzőleg nem egyeztetett ígérethez a tanácsadó testület média-ügyekben legjáratosabb tagja, Gombár Csaba? Ha semmit sem szól, akkor – gondolom – helyeslő álláspontot foglal el. Másrészt azt hiszem, hogy ez elképzelhetetlen róla. Ha csak negyede igaz a Duna TV szerveződésekora lábra kapott híreknek eme intézmény anyagi megalapozásának körülményeiről, a vezetői és kurátori zsozókról, a káderkiválasztás szempontjairól, akkor ezen az önállóságon legalábbis tündönni kellene. Én még azt is hallottam, hitelesnek tűnő forrásból, hogy a Duna TV szellemi kútfeje listákat állított vagy állítattott össze azokról a személyekről, akiket ennek az adónak nem tanácsos szerepeltetnie. Ezek a listák is maradjanak meg az önállósággal együtt?” Elszomorító, hogy a jeles író ilyen súlyos vádakkal illeti Csoórit. Állításait tények helyett feltevéseire és útszerű pletykákra alapozza. Érihetetlen számomra, hogy egy olyan közismert értelmiségi, mint **Eörsi** – sajnos Csoórival kapcsolatban már nem az első esetben – talán személyes ellenszenvből, esetleg pártpolitikai érdekből, avagy a jó ég tudja, milyen csillagzattal vezérére ennyire elragadtassa magát.

Mentségére szolgáljon, legalábbis alapos okom van azt feltételezni, hogy elkerülte figyelmét Csoóri Sándornak a Magyar Nemzetben szeptember 10-én megjelent írása. Ebben a szerző kimerítő részletességgel ismerteti a Duna Televízió helyzetét – életbevágóan fontos szerepét – születése pillanatától napjainkig.

Azt hiszem, ha valóban hiteles forrásból meríti mondanivalóját, írása talán egész más kivitelezésben lát napvilágot.

Cikkében terítékre kerül a Magyarok Világszövetsége is, amit nemes egyszerűséggel egy ásatag világnézeti alapon újrászervezett nemzetközi gittegyületnek nevez.

De vegyük sorjában. **Eörsi** azt fejtegeti, pontosabban szólva azt feltételezi többek között Csoórival kapcsolatban, hogy a Duna Televíziónak felajánlott önállóságért cserébe lecsillapítja az új kormánnyal szemben bizalmatlan nemzetiségi vezetőket.

Majd ingoványos talajra alapozott tákolmányát egy jó nevű zsnalasztát ámulatba ejtő búvésztrükk félcelgeti tovább.

Ezek szerint a Duna Televízió szellemi kútfeje – ezen természetesen Csoórit kell érteni – listákat állított vagy állítattott össze azokról a személyekről, akik a Duna Televízió képernyőjén nem kívánatosak.

Pedig az sem mondható el, hogy nem ismeri jól hajdani barátját, Csoóri Sándort.

Évtizedekig jól megvoltak egymással.

Közösen emelték fel tiltakozó szavukat a máséknt gondolkodók védelmében a hatalmi önkénnyel szemben.

De ott találjuk nevüket egy szolidaritási nyilatkozaton, több jeles magyar értelmiséggel együtt a cseh polgári jogi mozgalom, a Charta 77 megszületésének idején, majd később a Memorandum aláírói között 1986-ban.

De nézzük, mit is akar velünk elhitetni **Eörsi István**?

Nem mást, csupán annyit, hogy az a Csoóri Sándor, aki egész életét a magyarság, illetve a határon túl élő magyar kisebbség felemelkedésének szentelte és szenteli, ha nem is egy tál lencséért, de a léfontosságú Duna Televízió életben maradásáért nyomást gyakorol a nemzetiségi vezetőkre.

Egy fantáziadús elme illelen tréfájának tartanám az egészet, ha a körülöttünk s határainkon túl kialakult helyzet nem lenne vérfagyasztóan komoly.

Nemrég előkészítő tárgyalások folytak a Magyar és a Román Körtársaság kormánya között a két ország kapcsolatát normalizáló alapszerződésről.

Az RMDSZ vezetősége többször felhívta a magyar és a román kormány figyelmét arra, hogy csak olyan alapszerződést tud támogatni, amiben a kisebbségekben levő magyarság alapvető jogait törvényekbe foglalva garantálják. Nos, az RMDSZ a Magyar Rádióban is elhangzott – fentebb említett – állásfoglalása beszédes cáfolata **Eörsi István** ez irányú feltételezésének.

Az a hipotézise viszont, miszerint Csoóri listákat állított vagy állítattott össze, hogy kit enged a Duna Televízióban szerepelni és kit nem, merő képtelenség. Megszületése óta rendszeres nézője vagyok a Duna Televízió rendkívül színvonalas adásainak és ez alatt az idő alatt a politikai paletta valamennyi színárnyalatával volt szerencsém találkozni. Ami a Duna Televízió sorsát illeti, két éves működése alatt bebizonyította, nélkülözhetetlen szerepet tölt be a nyugati, de különösen a kisebbségi sorban élő magyarság körében.

A nemzeti kisebbségekben élők – ezt épp **Eörsi** ne tudná – mentőkötélként kapaszkodnak a Duna Televízióba.

Hisz iskoláikat elvették, történelmüket meghamisították. És most itt van egy magyar adó, amely a nap 8–10 órájában információkat sugároz Magyarországról és híreket a világ legtávolibb zugából is. Azonkívül sokoldalúan tájékoztat égető gondjainkról, ismereteket sugároz hazánk történelméről. Ettől – a magyarságtudatát életben tartó, s a csüggedőknek fogódzót kínáló lehetőségtől akarja őket **Eörsi** megfosztani?

Ami a Magyarok Világszövetségét illeti, nem értem pontosan, mi baja van vele **Eörsi Istvánnak**?

Mert ez a foghegyről odavetett mondatáról nem derül ki.

Végezetül jó lenne tudni, hogy a magyar értelmiség mértékadó közege hogyan vélekedik a közeljövőt illetően.

Mert ha tovább folyik közöttük az anyagi és információs javak újrafelosztásáért immár négy éve folyó nemtelen küzdelem, ez beláthatatlan következményeket vonhat maga után.

Félő, hogy egy szép napon arra ébredünk, nincs tovább, megérkezünk, ez már a Balkán.

Bogárd Antal,
Budapest

A Topolyai Rádió daljegyzéke

1995. január 7-ére és 8-ára

1. Ha szívedbe zárnál (Solty Károly),
2. Öreg primás, tégy hangfogót (Jákó Vera),
3. Az én jó apámnál (Szalay László),
4. Látod, édesanyám (Madarász Katalin),
5. Páros élet a legszebb a világon (Nyíri Erzsébet),
6. Kanizsai lakodalom (Eridanusz együttes),
7. Fúj a szél (Rózsa Magdolna),
8. Lecsó (ANT),
9. Kislányom (Jóbarátok),
10. Drága nagymamám (Koncz duó),
11. Válassz ki egy csillagot (Korda György),
12. Szép a világ (Komár László),
13. A neved napján (Záray Márta és Vámosi János),
14. Akire nézek (Koncz Zsuzsa),
15. Mit hoz a sorsunk (Aradszky László),
16. Én és a kisöcsém (Felföldi Anikó),
17. Szállj fel még (Manhattan együttes),
18. Csodálatos élet (Szandi),
19. Soha sem hagylak el (Kovács Kati),
20. Még nem veszíthetek (Zámbó Jimmy).